

Datum
2023-06-02
Vår referens
Åsa Björkén Seydlitz
Controller
asa.bjorken-seydilitz@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Ekonomisk prognos 2023 Malmö stad STK-2023-116

Sammanfattning

Ekonomisk prognos är årets första uppföljningsrapport. Den innehåller en prognos för Malmö stad vad gäller drift och investeringar samt hur detta påverkar kommunens ekonomiska ställning. I rapporten redogörs också för nämndernas avvikelser i förhållande till kommunbidraget och bolagens prognoser och budgetavvikelser presenteras. Dessutom ingår ett bokslut för perioden januari–april för Malmö stad (ej sammanställda räkenskaper).

Det prognostiserade resultatet för kommunen 2023 uppgår till totalt +15 mnkr. Resultat efter balanskravsjustering uppgår enligt prognos till -12 mnkr. Genom att använda medel från resultatutjämningsreserven om 12 mnkr kommer kommunen att uppfylla kravet på ekonomisk balans.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner *Ekonomisk prognos 2023* för Malmö stad.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt funktionsstödsnämnden att fortsätta arbeta för att begränsa årets underskott och säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt funktionsstödsnämnden att inkomma med en extra prognos till kommunstyrelsen per oktober månad.
4. Kommunfullmäktige tillför arbetsmarknads- och socialnämnden utökat kommunbidrag år 2023 motsvarande det överskott som uppkommit under januari-april för lägenhetsenheten, 722 tkr, med finansiering från prognostiserat överskott inom kommunstyrelsens anslag till förfogande (finansiering).
5. Kommunfullmäktige beslutar att tekniska nämnden redovisar överskott i 2023 års bokslut med 722 tkr motsvarande det överskott som uppstod under perioden januari-april avseende lägenhetsenheten.

6. Kommunfullmäktige beslutar att utöka arbetsmarknads- och socialnämnden investeringsram för år 2023 med 7 mnkr med finansiering genom omfördelning från tekniska nämndens investeringsram.
7. Kommunfullmäktige beslutar att utöka gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens investeringsram för år 2023 med 5 mnkr med finansiering genom omfördelning från tekniska nämndens investeringsram.
8. Kommunfullmäktige överför tillfälligt för år 2023 4 mnkr från stadsbyggnadsnämndens ram för bostadsanpassningsbidrag till stadsbyggnadsnämndens ram.
9. Kommunfullmäktige befriar servicenämnden från ansvar för underskott 2023 som är hänförligt till ökade kostnader för skolmåltider.
10. Kommunfullmäktige beslutar att utöka förskolenämndens kommunbidrag 2023 med 6,6 mnkr för ökade livsmedelskostnader i nämndens egna kök med finansiering genom prognostiserat överskott för skatter och generella statsbidrag.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230605 Malmö stad ekonomisk prognos 2023
- Ekonomisk prognos 2023 Malmö stad

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-06-05

Kommunstyrelsen 2023-06-07

Kommunfullmäktige 2023-06-21

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och helägda bolag

Ärendet

Ekonomisk prognos är årets första uppföljningsrapport och lägger fokus på helårsprognos för Malmö stad vad gäller drift och investeringar samt hur detta påverkar kommunens ekonomiska ställning. I rapporten redogörs också för nämndernas avvikelser i förhållande till kommunbidraget och bolagens prognoser och budgetavvikelser presenteras. Dessutom ingår ett bokslut för perioden januari–april för Malmö stad (ej sammanställda räkenskaper).

Sammanfattning av rapporten

Den ekonomiska prognosen för 2023 präglas av osäkerhet.

Budget 2023 innefattar en disponering av resultatutjämningsreserven om 500 mnkr för att möta det budgeterade resultatet för året om -500 mnkr. Enligt Malmö stads budget 2023 samt enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos från april månad avseende skatteunderlagsutvecklingen kan kommunen vid ett prognostiserat negativt resultat disponera maximalt 500 mnkr ur resultatutjämningsreserven upp till ett nollresultat. Enligt gällande regelverk ska realisationsvinster frånräknas årets prognostiserade resultat i balanskravsutredningen. Då kommunen i denna rapport prognostiserar ett resultat efter

balanskravsjustering om -12 mnkr kan disposition ur resultatutjämningsreserven göras med 12 mnkr upp till ett nollresultat. Genom att använda medel från resultatutjämningsreserven om 12 mnkr kommer kommunen att uppfylla kravet på ekonomisk balans.

Nämnderna prognostiserar sammantaget ett underskott om -81 mnkr där underskott prognostiseras hos stadsbyggnadsnämnden, förskolenämnden, funktionsstödsnämnden samt för tekniska nämndens ram för exploateringsverksamhet. Tekniska nämndens och servicenämndens respektive kostnadsramar rivning, sanering, detaljplaner och parkeringsköp förväntas visa mindre underskott vid årets slut medan arbetsmarknads- och socialnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, servicenämnden samt kommunstyrelsen prognostiserar större överskott. Därtill prognostiseras ett överskott avseende centrala anslag, kommungemensamma kostnader och bidrag till bolag och kommunalförbund om +40 mnkr vilket till största del återfinns inom kommunstyrelsens anslag till förfogande samt inom personalomkostnader/pensioner.

I Malmö stads budget 2023 har intäkter från skatter och generella statsbidrag baserats på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos från oktober 2022. Sedan budgeten beslutades har tre prognoser lämnats från SKR. Den senaste prognosen från april månad ger en positiv avvikelse för skatter och generella statsbidrag om cirka 520 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen beror på såväl ökat invånarantal, positiv skatteunderlagsutveckling och högre nivå på generella statsbidrag. Enligt uppgifter från statistiska centralbyrån (SCB) blev antalet invånare per den 1 november 2022 cirka 1 500 fler än vad som antogs i budget. Skatteunderlagsprognoserna för såväl år 2022 som år 2023 ligger på en högre nivå än vid budgeteringstillfället. Generella statsbidrag ligger på en högre nivå enligt beslut i statens budget för år 2023.

Bolag och kommunalförbund prognostiserar en positiv utveckling av intäkterna för 2023. Däremot prognostiserar merparten av bolagen och kommunalförbunden ett lägre resultat 2023 jämfört med de senaste åren. Detta förklaras framför allt av högre kostnader för el, drift- och underhåll samt material och räntor på grund av det rådande världsläget. Dessutom kommer några bolag och kommunalförbund att ha högre pensionskostnader med anledning av nytt pensionsavtal.

För helåret prognostiserar nämnderna en sammantagen investeringsvolym om 3 372 mnkr, vilket är 255 mnkr lägre än budget. I förhållande till utfallet 2022 innebär årets prognos en ökad investeringsvolym med cirka 1 125 mnkr. Utfallet det första tertialet är drygt 20 % av årsprognosen. Detta är en indikation på att prognosen för innevarande år kan ligga för högt. Bolagen och kommunalförbunden prognostiserar att investeringarna för 2023 totalt kommer att uppgå till 3 375 mnkr.

Beslutade uppdrag

Kommunfullmäktige beslutade i samband med Årsredovisning 2021 enligt nedan;

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och funktionsstödsnämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi och återkomma med eventuella förslag på justeringar till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av tekniska nämndens ekonomi och återkomma med eventuella förslag på justeringar till kommunfullmäktige.

Funktionsstödsnämnden

Funktionsstödsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj §57 att godkänna ekonomisk prognos. Nämnden prognostiserar ett underskott på 175 mnkr för 2023. I ärendet beskriver nämnden att ett utvecklingsarbete har startat i förvaltningen där effektiv verksamhetsstyrning och trygga anställningar har en central roll för att uppnå kostnadseffektivitet. Arbetet omfattar behovsbedömningar kopplade till rätt personalplanering och vidare till en effektiv schemaläggning. Detta arbete förutsätter förändringar och omställningar i verksamheten som tar tid att implementera. Därför kan full ekonomisk effekt av påbörjade åtgärder inte uppnås direkt. Utöver en lägre ekonomisk effekt än planerat för de beslutade effektiviseringsåtgärderna beror den prognostiserade budgetavvikelsen även på ytterligare kostnadsökningar i verksamheten.

Under 2022 har stadskontoret och funktionsstödsförvaltningen genomfört en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi. Rapporten *Genomlysning Funktionsstödsnämndens ekonomi* lämnar rekommendationer som berör både funktionsstödsnämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Beslut om dessa rekommendationer har fattats av funktionsstödsnämnden (2023-04-24 §48) och innefattar bland annat att fortsätta det ovan nämnda arbetet med behovsbedömningar. Beslut föreslås även fattas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i juni (STK-2022-1504). Kommunfullmäktige föreslås justera funktionsstödsnämndens budgetram från och med 2023 med 28 mnkr för start av två nya LSS-boenden för barn och unga, med finansiering genom prognostiserade ökade skatteintäkter.

Stadskontoret instämmer i funktionsstödsnämndens bedömning att det påbörjade utvecklingsarbetet inte kan förväntas få full ekonomisk effekt under 2023. Samtidigt vill stadskontoret understryka vikten av att detta arbete fortsätter för att begränsa årets underskott och säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi. För att kommunfullmäktige ska ges bättre möjligheter att följa effekterna av nämndens arbete föreslår stadskontoret att funktionsstödsnämnden inkommer med en extra prognos till kommunstyrelsen per oktober månad.

Tekniska nämnden

I ärende STK-2021-1599 beslutade kommunfullmäktige, efter förslag från stadskontoret, att ge kommunstyrelsen och tekniska nämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av tekniska nämndens ekonomi och återkomma med eventuella förslag på justeringar.

Arbetet med genomlysningen pågår fortsatt i samarbete mellan stadskontoret och fastighets- och gatukontoret. Återrapportering till kommunfullmäktige förväntas vara möjlig under hösten.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för två olika kommunbidragsramar; nämndens verksamhet och bostadsanpassningsbidrag. För ramen för bostadsanpassningsbidrag har nämnden befriats från ansvar för ekonomiskt resultat.

Stadsbyggnadsnämnden redovisade ett underskott om 2 mnkr år 2022. Underskottet förklarades

framför allt av lägre intäkter än budgeterat. Det rådande ekonomiska världsläget bidrog till förskjutningar inom planprocessen och minskad ärendeströmning för bygglov. Stadsbyggnadsnämnden skrev i sin årsanalys 2022 samt i sin nämndsbudget för 2023 att nämnden i bud-getarbetet tagit höjd för lågkonjunktur och ökad osäkerhet för intäkter. Med tanke på att nämnden vidtog åtgärder och hade en planering för att anpassa sin ekonomi utifrån rådande omvärldsförutsättningar, gjordes ingen resultatöverföring till år 2023.

För helåret 2023 prognostiserar nämnden nu ett underskott på 4 mnkr för nämndens verksamhet, det vill säga vidtagna åtgärder har hittills inte varit tillräckliga för att uppnå en ekonomi i balans. Inom såväl planprocessen som bygglovsprocessen prognostiseras lägre intäkter för helåret, i likhet med 2022 med hänvisning till det samhällsekonomiska läget med lågkonjunktur, hög inflation, stigande räntor och höga energikostnader. Nämnden skriver i den ekonomiska prognosen att åtgärder vidtas för att minska kostnaderna och öka intäkterna. Trots vidtagna åtgärder bedömer dock nämnden att dessa inte är tillräckliga och att det inte kommer vara möjligt att undvika ett underskott för helåret.

I samband med att stadsbyggnadsnämnden beslutade om ekonomisk prognos 2023 beslutade därför nämnden om att begära en omföring av 4 mnkr från ramen för bostadsanpassningsbidrag till ramen för stadsbyggnadsnämnden. Prognosen för ramen för bostadsanpassningsbidrag är ett överskott på 8 mnkr. Med tanke på det rådande ekonomiska läget bedömer stadskontoret att det är rimligt att medel förs över till ramen för stadsbyggnadsnämnden för året 2023. Nämnden uppmanas att följa utvecklingen nogsamt och fortsatt vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Servicenämnden

I servicenämndens ekonomiska prognos för 2023 finns avvikelserna huvudsakligen inom verksamheterna *stadsfastigheter* och *skolrestauranger*. Nämnden skriver att prognosen är osäker med tanke på prisutvecklingen för el och livsmedel.

Stadsfastigheter prognostiserar ett överskott på 47 mnkr för helåret. Överskotten både i resultatet och i prognosen är i stort beroende på betydligt lägre energikostnader (el/gas/fjärrvärme).

Skolrestauranger prognostiserar ett underskott på 35 mnkr för helåret. För perioden januari-april är underskottet 4 mnkr. Avvikelsen beror främst på ökade livsmedelskostnader. En ny upphandling av livsmedel för Malmö stad är klar, men i denna prognos bedömer nämnden att det är för tidigt att avgöra hur det kommer att påverka kostnaderna.

Övriga avvikelser i nämndens prognos är mindre och tar delvis ut varandra. Servicenämnden prognostiserar därför sammantaget ett positivt helårsresultat på 12 mnkr.

Utdrag ur ärende Stk-2023-237 som behandlades i KSAU 2023-01-30:

”..Inom kort kommer nya SKR-prognoser men kommunledningen vill redan idag flagga för att vi kommer att föreslå nödvändiga justeringar för att freda skolmaten och bespisingens verksamheten..

..Skulle inte skatteintäkterna öka kommer kommunledningen ta initiativ till att låta samtliga

skolförvaltningar alternativt servicenämnden gå med underskott motsvarande de resurser som behövs för att kompensera för de ökade kostnaderna för skolmat. Därmed kan våra skolor behålla samma kvalitet på skolmåltiderna och fokusera på sitt grunduppdrag – att ge eleverna en god utbildning.”

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade:

Kommunstyrelsens arbetsutskott uppdrar åt stadskontoret att efter uppdaterade prognoser återkomma med förslag på eventuella justeringar till nämndernas budgetar enligt förslaget ovan.

I samband med att servicenämnden beslutade om ekonomisk prognos 2023 beslutade nämnden att hemställa till kommunstyrelsen att få befrielse från ansvar motsvarande det underskott som skolrestauranger kommer att uppvisa i ekonomisk prognos per april till följd av den uppkomna situationen med kraftigt ökade livsmedelspriser. Stadskontoret föreslår, utifrån servicenämndens ekonomiska prognos och beslutet som fattades av kommunstyrelsens arbetsutskott, att kommunfullmäktige befriar servicenämnden från ansvar för underskott 2023 som är hänförligt till ökade kostnader för skolmåltider.

Förskolenämnden

Förskolenämnden prognostiserar att nämndens resultat för året kommer att uppgå till -14,5 mnkr. Det prognostiserade underskottet förklaras av att fler barn förväntas ha plats i förskola under året jämfört med vad nämnden budgeterat samt ökade livsmedels- och måltidskostnader. Orsaken är att antalet folkbokförda barn i åldersgruppen 1–5 år varit betydligt fler vid årsskiftet 2022/-23 än vad som beräknats i Malmö stads befolkningsprognos som upprättades förra året.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer som fastställts i budgeten är de ekonomiska ramarna bindande och får inte överskridas. Förskolenämnden gav, i samband med beslut om Ekonomisk prognos, förskoleförvaltningen i uppdrag att följa utvecklingen och till nästa nämndsammanträde återkomma med en redovisning av möjliga anpassningar för att nå ett nollresultat. Stadskontoret förutsätter att förskolenämnden vidtar åtgärder för att uppnå ekonomisk balans och att åtgärderna beskrivs i nämndens delårsrapport för 2023.

Med hänvisning till beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott (se avsnittet Servicenämnden ovan) föreslår stadskontoret att förskolenämndens kommunbidrag 2023 utökas med 6,6 mnkr avseende ökade livsmedelskostnader i nämndens egna kök.

Överföring av ansvaret för förvaltning av bostadslägenheter för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar

Kommunfullmäktige beslutade enligt ärende STK-2022-1446 att överföra ansvar för förvaltning av bostadslägenheter för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden från och med den 1 maj 2023.

Kommunbidrag för verksamheten överfördes från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden.

Nämnderna skriver i samband med ekonomisk prognos 2023 att det finns ett behov för den

ansvariga chefen för lägenhetsenheten att ha rätt förutsättningar för att kunna ta sitt ekonomiska ansvar under hela 2023, oavsett organisatorisk tillhörighet. Nämnderna föreslår därför att justera kommunbidraget motsvarande ett redovisat resultat för denna verksamhet i tekniska nämnden för perioden januari - april som uppgick till 722 tkr.

Stadskontoret vill framhäva att grundprincipen är att respektive nämnd ska bedriva verksamheten inom befintliga ekonomiska ramar och ansvarar för det resultat som uppstått under den period som nämnden haft ansvaret. Stadskontoret delar samtidigt nämndernas bedömning att det ur ett ekonomistyrningsperspektiv kan finnas behov av att göra en resultatöverföring när en verksamhet överförs till annan nämnd under ett budgetår. Kommunfullmäktige har beslutat om särskilda regler för resultatöverföring mellan två år, det finns dock inga beslutade regler för hur resultatöverföring ska hanteras under ett budgetår utan det måste prövas i varje enskilt fall. Resultatöverföring under ett budgetår har dock tillämpats tidigare.

Resultatet beror enligt tekniska nämnden på flertal förskjutningar i utförda tjänster och mindre inköp jämfört med periodiserad budget bland annat för IT – tjänster. Stadskontoret bedömer sammantaget att det är rimligt att överföra resultatet för perioden januari-april till arbetsmarknads- och socialnämnden genom en tillfällig kommunbidragsjustering för 2023. Resultatet för tekniska nämnden föreslås kvarstå för perioden januari - april avseende lägenhetsenheten. Denna hantering tydliggör att överskottet uppstod under den tidsperiod då tekniska nämnden ansvarade för lägenhetsenheten. Kommunbidragsjusteringen finansieras av prognostiserat överskott inom kommunstyrelsens anslag till förfogande (finansiering). Samtidigt ska tekniska nämnden lämna överskott med motsvarande belopp i samband med ÅR-23.

Nämnderna beslutade även i sina ärenden för ekonomisk prognos 2023 att föreslå kommunfullmäktige att godkänna överföring av tillgångar och skulder från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden enligt en bilaga. Kommunfullmäktige har dock redan beslutat, i ärende STK-2022-1446, att per den 1 maj 2023 överföra lägenhetsenhetens bankkonton, tillgångar och skulder från tekniska nämnden till arbetsmarknads- och socialnämnden. Stads-kontoret bedömer att något ytterligare i beslut i denna fråga inte är nödvändigt.

Justering av investeringsramar

Arbetsmarknads- och socialnämnden lägger en prognos på 15 mnkr, för genomförda och planerade åtgärder i lokaler, vilket är en ökning med 7 mnkr mot budget. Nämnden ansöker i samband med denna ekonomiska prognos hos kommunstyrelsen om utökad investeringsram till 15 mnkr för 2023.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har lämnat en prognos på 15 mnkr vilket är i linje med budget. Emellertid kommer nämnden i samband med denna ekonomiska prognos att äska om en utökad investeringsram om 5 mnkr hos kommunstyrelsen, för att säkerställa ändamålsenliga och trygga säkerhetsanläggningar.

I ekonomisk prognos prognostiserar tekniska nämnden en positiv avvikelsen för investeringar inom investeringskategorin *Storstadspaketet* om 135 mnkr beroende på förseningar i flera större entreprenader. Stadskontoret föreslår att arbetsmarknads- och socialnämndens samt gymnasie-

och vuxenutbildningsnämndens begäran om utökat ram finansieras inom denna prognostiserade avvikelse.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör